КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет освітніх технологій

Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ Мирослав СОЛОВЕЙ
«_29_» ____січня_ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА І ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта

предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітній рівень перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

освітня програма Українська мова і література, англійська мова, зарубіжна література

статус дисципліни нормативна

Форма навчання денна
Навчальний рік 2023/2024
Семестр ІІІ
Кількість кредитів 3
Мова навчання українська
Форма підсумкового контролю іспит

КИЇВ – 2024

Розробник(и): *КИРИЛЕНКО Валентина, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки і туризму;*
ФЕДЬКО Світлана, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, педагогіки і туризму

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Галина МІНЧАК

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму,
протокол № 10 від 25 січня 2024 року.

Завідувач кафедри Олександр БОНДАРЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради філологічного факультету освітніх технологій,
протокол № 8 від 29 січня 2024 року.

Голова вченої ради факультету Марія ПИСАНКО

1. Мета вивчення дисципліни

Курс призначений для поглиблення фундаментальної і професійної підготовки майбутніх філологів.

Мета навчальної дисципліни «Педагогічна і вікова психологія» полягає в ознайомленні здобувачів з психологічними особливостями формування та закономірностей розвитку психіки людини на різних етапах онтогенезу та механізмами становлення особистості під дією цілеспрямованих педагогічних впливів.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС
90 год., у тому числі:
лекції – 14 год.
семінарські заняття – 16 год.
самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни

Успішне опанування курсів загальна психологія, педагогіка, навчальна педагогічна практика. Вступ до фаху.

Знання теоретичних основ загальної психології, психології особистості, педагогіки.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Педагогічна і вікова психологія» розглядає пізнавальний і особистісний розвиток, соціальну ситуацію розвитку, взаємозв'язок освіти і розвитку на різних етапах онтогенезу та передбачає вивчення психологічної сутності педагогічної діяльності, освітнього процесу. В структурі курсу й формування учбової діяльності, учителя як суб'єкту педагогічної діяльності, психологічні механізми навчання, освіти учасників освітнього процесу.

Знання курсу дасть можливість майбутнім філологам будувати, аналізувати освітній процес з урахуванням вікових особливостей отримувачів освітніх послуг, усувати виявлені причини порушення провідної діяльності, визначати найбільш ефективні шляхи оптимізації особистісного розвитку в онтогенезі.

Дисципліна «Педагогічна і вікова психологія» (ОК 15) вивчається здобувачами денної форми навчання у 3 семестрі. Включає в себе один організаційний модуль та два змістовних модуля. *У першому модулі* розглядаються загальні питання про специфіку педагогічної і вікової психології як наукової галузі (предмет, задачі, методи) та питання психічного розвитку дитини віком від народження до юнацького віку. У *другому модулі* розкриваються ключові питання психології навчання, виховання та педагогічної діяльності.

5. Завдання (навчальні цілі):

Оскільки компетентістний підхід в сучасній освіті передбачає результатом навчання формування низки конкретних компетентностей, то згідно ОП «Українська мова і література, англійська мова, зарубіжна література», вивчення даної навчальної дисципліни забезпечує наступні: **інтегральна компетентність** як здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з української та англійської мов, з української та зарубіжної літератур, із педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

До **загальних компетентностей,** які охоплюють організаційні та соціально-особистісні, слід віднести:

ЗК 2. Здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права й обов'язки як члена суспільства;

усвідомлювати цінності громадянського вільного демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 3. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 4. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здійснюючи політкоректну та етичну комунікацію з представниками різних соціальних груп та національних культур; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК 5. Здатність до прийняття обґрунтованих ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків на основі чинного законодавства, здатність працювати автономно та в команді, мотивуючи людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість (підприємницька компетентність).

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, пошуку**,** опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та проведення досліджень на належному рівні, дотримуючись принципів академічної доброчесності (дослідницька компетентність).

До **фахових компетентностей** слід віднести:

ФК 4. Здатність моделювати зміст навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ФК 5. Здатність формувати в учнів ключові компетентності й уміння, спільні для всіх компетентностей і здійснювати інтегроване навчання; розвивати в них критичне мислення та ціннісні ставлення.

ФК 6. Здатність добирати й використовувати сучасні й ефективні методики, методи, технології та засоби навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК 7. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

ФК 8. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.

ФК 9. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси й застосовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 10. Здатність визначати й враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності учнів; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ФК 11. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

ФК 12. Здатність усвідомлювати свій особистий емоційний стан і керувати ним; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлювати й поціновувати взаємозалежність людей у глобальному світі.

ФК 13. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

ФК 14. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК 15. Здатність забезпечувати функціонування інклюзивного освітнього середовища, створювати в ньому сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також надавати педагогічну підтримку особам з особливими освітніми потребами.

ФК 16. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

ФК 17. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності та надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ФК 18. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 19. Здатність планувати освітній процес з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, прогнозувати його результати.

ФК 20. Здатність до організації освітнього процесу з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, виховання й розвитку учнів, застосування різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ФК 21. Здатність здійснювати оцінювання та аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати формування в учнів умінь самооцінювання та взаємооцінювання.

ФК 22. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі та використовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

ФК 24. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо).

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми (та / або методи і технології навчання)**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання** *(за необхідністю)*
Код	**Результат навчання**		
1.	1.1. Знати історію становлення педагогічної та вікової психології як наукової галузі та найбільш відомі теорії психічного розвитку якими ця дисципліна послуговується 1.2. Знати критерії побудови вікової періодизації 1.3 Знати закономірності, умови, основні лінії психічного розвитку дитини на різних етапах онтогенезу. 1.4. Знати особливості співвідношення процесів навчання і розвитку, навчання і виховання.	Лекційні заняття. Колоквіум. Індивідуальні завдання.	Усне поточне опитування. Експрес-контроль. Конспектування літератури; Аналіз конкретних ситуацій; Комплексна контрольна робота. Модульна контрольна робота.
2.	2.1 Вміти працювати з професійною психологічною літературою. 2.2. Вміти організовувати навчальний процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів. 2.3. Вміти реалізовувати виховний вплив на учнів під час навчання.	Семінарські заняття. Дискусія. Індивідуальні практичні завдання.	Усне поточне опитування. Експрес-контроль. Комплексна контрольна робота. Модульна контрольна робота.

3.	3.1.Враховувати своєрідність комунікативної сфери людей у встановленні взаємовідносин в процесі взаємодії і спілкування в групах та колективах. 3.2 Налагоджувати та підтримувати контакти з людьми.	Індивідуальні практичні завдання.	Поточний контроль.
4.	4.1. Встановлювати контакти та взаємодіяти з дітьми різного віку та враховуючи їхні індивідуальні психічні особливості. 4.2. Приймати самостійні рішення та відстоювати погляди у розв'язанні професійних завдань із дотриманням меж своєї компетентності та норм професійної етики.	Індивідуальні практичні завдання.	Аналіз конкретних ситуацій Поточний контроль.

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними

Результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)*

Результати навчання з дисципліни (код) **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**3.1**	**3.2**	**4.1**	**4.2**
ПРН 2. Здатність застосовувати знання фундаментальних наук у достатньому обсязі для засвоєння загальнопрофесійних дисциплін.	+			+	+	+		+	+	+	+
ПРН 12. Здатність формувати українсько- й англійськомовну комунікативну компетентність учнів під час класної і позакласної роботи для розв'язання комунікативних завдань у життєвих ситуаціях, застосовуючи сучасні методи, технології та прийоми навчання і виховання; забезпечувати діалог культур у процесі вивчення англійської мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурного спілкування	+	+	+				+		+	+	+
ПРН 15. Здатність планувати освітній процес, розробляти конспекти уроків і виховних заходів різних типів, зокрема й для проведення в дистанційному режимі, залежно від поставленої мети, вікових та індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти.		+	+	+		+	+	+		+	+

ПРН 17. Здатність забезпечувати функціонування інклюзивного освітнього середовища для кожного учня, використовуючи технології індивідуального та диференційованого навчання з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів особистісного та фізичного розвитку школярів; здатність до підтримки осіб з особливими освітніми потребами.			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 18. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.	+	+	+	+		+	+	+		+	+
ПРН 19. Здатність добирати й застосовувати відповідні форми, методи та засоби навчання й виховання, створювати умови для розвитку пізнавальної діяльності учнів, визначати ефективні шляхи їхньої мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них	+	+	+		+	+			+	+	+
ПРН 20. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з іншими вчителями й фахівцями (асистентами вчителя й фахівцями психолого-педагогічного супроводу) на засадах партнерства; до участі в методичних об'єднаннях вчителів української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури. Здатність залучати батьків до освітнього процесу, до ухвалення рішень стосовно навчання, виховання і розвитку учнів із використанням різних форм, засобів і стратегій комунікації					+	+	+	+	+	+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за поточну (аудиторну та самостійну) роботу протягом семестру та рейтингового балу за МКР.

Поточне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється в національній 4-бальній шкалі («5», «4», «3», «2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	*студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки*
«4»	*студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначені понять та категорій та інше, але легко усуває їх завдяки додатковим питанням*
«3»	*студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання*
«2»	*студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає рекомендовану літературу, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення*

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувачів

«5»	*робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«4»	*робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«3»	*робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково*
«2»	*робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані*
«0»	*робота не виконана*

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці семестру і охоплює весь зміст навчального модуля. МКР оцінюється за 4-бальною шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб:

у III семестрі форма підсумкового контролю – **ІСПИТ**
«5» - 17-20 балів
«4» - 13-16 балів
«3» - 9-12 балів
«2» - 1-8 балів
Неявка на МКР – 0 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи студентів

«5»	*при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«4»	*при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки*
«3»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків*
«2»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«0»	*робота не виконана*

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою**:**

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	
		форма підсумкового контролю – **залік**	форма підсумкового контролю – **іспит**
90 – 100	A	зараховано	відмінно
82 – 89	B		добре
75 – 81	C		
66 – 74	D		задовільно
60 – 65	E		
0 – 59	FX	незараховано	**незадовільно** з можливістю повторного складання

Підсумкова форма контролю у ІІІ семестрі – **ІСПИТ в усній формі.** Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

Для допуску здобувача вищої освіти до іспиту необхідним є виконання ним вимог навчального плану і графіка навчального процесу, а саме: усі пропущені аудиторні заняття мають бути відпрацьовані, усі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30.** Викладач оцінює відповідь здобувача на іспиті за 4-бальною шкалою. Отримана оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно» – 30 балів
«добре» – 23 бали
«задовільно» – 18 балів
«незадовільно» – 0 балів

Критерії оцінювання відповіді на іспиті:

«відмінно»	*повна і правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних питань курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни*
«добре»	*в цілому правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими неточностями та недоліками*
«задовільно»	*поверхнева відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач припускається помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення*
«незадовільно»	*відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання внаслідок незнання програмного матеріалу*

Якщо здобувач на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно»), то йому виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою**:**

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
		форма підсумкового контролю – **іспит**
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	**незадовільно** з можливістю повторного складання

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	Семінарські /практичні заняття	Самостійна робота		лекції	Семінарські/практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1									
Змістовий модуль1. Вікові особливості психічного розвитку людини									

1.	Педагогічна і вікова психологія як галузь наукових знань	11	2	2	7				
2	Психічні особливості розвитку дитини від народження до трьох років	11	2	2	7				
3	Психологія дитини дошкільного та шкільного віку	11	2	2	7				
4	Психологія підліткового та юнацького віку	11	2	2	7				
Змістовий модуль 2. Психологія навчання, виховання та педагогічної діяльності									
5.	Психологія навчання та учіння	11	2	2	7				
6.	Психологія виховання та самовиховання	12	2	2	8				
7.	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	14	2	2	10				
8.	МКР	9		2	7				
	Усього годин	**90**	**14**	**16**	**60**				

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

1. Бідюк, І.А. (2017). *Педагогічна психологія*. ХАІ.
2. Білоус, О. В. (2015). *Вікова психологія.* ЧНПУ.
3. Бочелюк, В.Й., & Зарицька, В.В. (2006). *Педагогічна психологія*. Центр навчальної літератури.
4. Видра, О.Г. (2010). *Вікова та педагогічна психологія.* Центр навчальної літератури.
5. Власова, О.І. (2015). *Психологія педагогічна*. Либідь.
6. Гуцало, Е.У. (2016) *Основи психологічної компетентності майбутнього педагога: Практикум* ФО-П Александрова М.В.
7. Долинська, Л. В., Огороднійчук, З. В., & Скрипченко, О. В. (2012). *Вікова та педагогічна психологія* (2-ге вид.). Каравела.
8. Дуткевич, Т.В. (2012). *Дитяча психологія: навчальний посібник.* Центр учбової літератури.
9. Дьоміна, Г.А. (2015). *Вікова та педагогічна психологія*. (2-е вид). НПУ імені М.П. Драгоманова.
10. Карпенко, Є.В. (2014). *Вікова та педагогічна психологія*. Просвіт.

11. Кацавець, Р.М. (2019). Вікова психологія. Алерта.
12. Кутішенко, В. П. (2005). *Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій)* Центр навчальної літератури.
13. Лисянська,Т. М. (2015). *Педагогічна психологія* Каравела.
14. Павелків, Р.В. (2011). *Вікова психологія: підручник*. Кондор.
15. Долинська, Л. В., & Лисянська, Т. М. (2019) *Педагогічна психологія: хрестоматія* Каравела.
16. Поліщук, В.М. (2010). *Вікова і педагогічна психологія*. (3-тє, вид.) Університетська книга.
17. Продайко, В.М., & Учитель, І.Б. (2008). *Педагогічна психологія*. НМетАУ.
18. Савенков, А.В. (2014). Педагогічна психологія. Академвидав.
19. Сергєєнкова, О.П., Столярчук, О.А., Коханова, О.П., Пасєка, О.В. (2012). *Педагогічна психологія: Навч.посіб.* Центр учбової літератури.
20. Токарева, Н. М., & Шамне, А. В. (2017). *Вікова та педагогічна психологія*. НУБіП

11. Інформаційні ресурси

http://ispukr.org.ua/	Інститут спеціальної педагогіки НАПН
http://www.psystudy.com/	Мультидисциплінарний науковий психологічний журнал "Психологічні дослідження" публікує оригінальні статті по різних галузях психології і суміжних наук.
http://www.mon.gov.ua/gr/obg/2008/18_04_08.doc	Концепція розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2012 року
http://lecture.in.ua/vlasova-oi-pedagogichna-psihologiya-navch-posibnik-k-libide.html	Власова О. І. Педагогічна психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів.
https://westudents.com.ua/knigi/518-pedagogchna-psihologya-sergnkova-op.html	Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія : навчальний посібник.
https://academia-pc.com.ua/product/271	Степанов О. М. Педагогічна психологія : навчальний посібник

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна.

Для кращого засвоєння матеріалу розроблений цикл презентацій та відеоматеріалів, який потребує мультимедійного обладнання: ноутбук, проектор, колонки.